

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे/ योग
परीक्षा : मे - २०१६.
द्वितीय सत्र
विषय :- मानवी भूगोल (भाग-२) (GC - 201)

दिनांक : २५/०५/२०१६

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
 ४. आवश्यक तेथे आकृती काढा.

प्र.१. योग्य शब्द निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

- १) लोकसंख्येबद्दलचा सिद्धांत ----- याने मांडला.
 अ) कार्ल रिटर
 ब) हम्ब्लोट
 क) थॉमस माल्थस
 ड) यॅलेमी
- २) एका राज्यातून दुसऱ्या राज्यात होणाऱ्या स्थलांतरास ----- प्रकारचे स्थलांतर म्हणतात.
 अ) आंतरराज्य
 ब) आंतरराष्ट्रीय
 क) गावनिहाय
 ड) तालुकानिहाय
- ३) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांतानुसार भारत हा देश ----- प्रकारातून जात आहे.
 अ) संक्रमपूर्व अवस्था
 ब) संक्रमणोत्तर अवस्था
 क) नंतरची अवस्था
 ड) शेवटची अवस्था
- ४) भारतातील ----- ह्या राज्यामध्ये जन्मदर व मूल्यदर जास्त आहे.
 अ) राजस्थान
 ब) उत्तरप्रदेश
 क) आसाम
 ड) बिहार
- ५) ----- लिंगाचे स्थलांतर भारतात सर्वाधिक आहे.
 अ) पुरुष
 ब) स्त्री
 क) इतर
 ड) कोणतेही नाही.
- ६) रेषीय वसाहती ह्या नेहमी ----- ठिकाणी पहावयास मिळतात.
 अ) तलाव
 ब) पर्वत
 क) रस्ते
 ड) विहीर
- ७) भारतातील ----- राज्यामध्ये स्त्री पुरुषाचे प्रमाण सर्वात कमी आहे.
 अ) आंध्र प्रदेश
 ब) उत्तर प्रदेश
 क) मध्य प्रदेश
 ड) केरळ
- ८) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत ----- यांनी मांडला.
 अ) फ्रँक डब्ल्यु नॉटेस्टाईन
 ब) हम्ब्लोट
 क) कार्ल रिटर
 ड) अल बहनी
- ९) ----- राज्यामध्ये स्थलांतराचे प्रमाण जास्त आहे.
 अ) पं. बंगाल
 ब) ओडिसा
 क) नागालँड
 ड) उत्तर प्रदेश
- १०) मृत्युदर व जन्मदर भारतात झपाट्याने ----- होत आहे.
 अ) कमी होत आहे
 ब) वाढत आहे.
 क) स्थिर आहे.
 ड) यापैकी कोणतेही नाही.

प्र.२. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

- १) गोड जमातीबद्दल माहिती लिहा.
- २) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धात स्पष्ट करा.
- ३) वसाहतीच्या निवडीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- ४) अर्भक मृत्युची कारणे लिहा.
- ५) मृत्युवेर परिणाम करणारे घटक लिहा.

प्र.३. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

- १) नागा जमातीबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.
- २) आंतरराज्य स्थलांतर याबद्दल माहिती लिहा.
- ३) केंद्रीय वस्त्या याबद्दल सविस्तर चर्चा करा.
- ४) स्थलांतराची कारणे व परिणाम लिहा.

प्र.४. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- १) जननदर
- २) शहरी ते ग्रामीण स्थलांतर
- ३) थॉमस माल्थसचा सिद्धांतातील तत्त्वे
- ४) भिल्ल जमात

Translation in English

Sub: Human Geography (Part - 2) (GC-201)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) Draw diagram wherever necessary.
- 5) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Fill in the blanks with the correct option. (10)

- 1) The population theory is put forth by -----

a) Carl Ritter	b) Humbolt
c) Thomas Malthus	d) Ptolemy
- 2) The migration from one state to another state is called -----

a) Interstate	b) International
c) Village level	d) Tahsil level.
- 3) According to Demographic transition model India is passing from ----- state.

a) Pre-transition equilibrium	b) Early transition
c) Late transition	d) Post transition
- 4) ----- state in India has highest birth rate and death rate.

a) Rajasthan	b) Uttar Pradesh
c) Assam	d) Bihar
- 5) ----- gender migration is more in India.

a) Male	b) Female
c) Other	d) No one

- 6) The linear settlement are always observed along to
a) Lake
b) Mountain
c) Road
d) Well
- 7) ----- state have highest sex ratio in India
a) A.P.
b) U. P.
c) M. P.
d) Kerala
- 8) The demographic transition model put forth by ----- Geographer.
a) Frank W. Notestein
b) Humbolt
c) Kari Ritter
d) Al-Birumi
- 9) ----- state have no of Migration.
a) West Bengal
b) Odissa
c) Nagaland
d) Uttar Pradesh
- 10) The birth rate and death rate in India is -----
a) Declining
b) Inding
c) Stagnant
d) No of these

Q.2. Answer the following questions in detail. (Any Three) (30)

- 1) Write information about Gond Tribe
- 2) Explain the Demographic Transition theory
- 3) Explain the factors affecting on settlement site.
- 4) Write the causes of Infant Mortality
- 5) Write the elements that affect on Mortality

Q.3. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 1) Write information about naga tribe
- 2) Discuss about inter-state migration.
- 3) Discuss about central settlement.
- 4) Write the causes and consequences of migration.

Q.4. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Birthrate
- 2) Migration City to Rural
- 3) Thomas Malthus assumptions in population theory
- 4) Bhill Tribe.
